

Lehetőség

Az ISPA-pályázaton nyert 2,2 milliárd forintos európai uniós támogatással Szeged és környéke lehetőséget kapott arra, hogy a hulladékgazdálkodás területén felzárkózzon a fejlettebb országokhoz. A lakosság támogatása nélkül azonban, legyenek bármilyen elszántak a program felelősei, a lehetőség csak lehetőség marad. Hiába helyeznek ki több száz szelektív hulladékgyűjtőt a településeken, ha senki nem hordja oda a papírt, műanyagot és üveget. (Vagy – mert erre is van példa – heccből az üveg helyére gyömszőli be a papírt.) Hiába számolják fel a vadrakókat és alakítanak ki még több ingyen használható hulladékudvart, ha „szorgos” emberek továbbra is az árokpartra hordják a szemetet. A komposztáló telep, az építési törmelék feldolgozó üzem vagy a központi lerakó szigetelése persze, mindenképpen komoly előrelépést jelent, de igazi változást csak akkor lehet elérni, ha abból mindenki kiveszi a maga részét. Márpedig ez tekintetben, azt hiszem, mindenkinek van még söprögetnivalója a háza táján, a szó konkrét és átvitt értelmében egyaránt. Azokat a fejlesztéseket, amelyeket most uniós segítséggel valósíthatunk meg, néhány éven belül így is, úgy is végre kellett volna hajtunk. Az EU most levette a vállunkról a beruházások anyagi terhet. A többi rajtunk múlik.

K. G.

A jövő többbe kerül

Az Európai Unióhoz való csatlakozás egyik környezetvédelmi követelménye a szelektív hulladékgyűjtés általánossá tétele. Ezt azonban az emberi tudatformálás nehézsége mellett az is gátolja, hogy jóval többbe kerül a jelenleg alkalmazott hulladékkezelési módszereknél.

A Dél-Magyarországi Mész Rt. a Zalaegerszegi Debrecenig elhelyezkedő telepein egy év alatt mintegy 120 ezer tonna másodnyersanyag – vas, szénfém, papír és műanyag – ipari előkészítését végzik, majd az újrahasznosítható anyagokat különböző felhasználóknak szállítják el. A társaság elnöke vezérigazgatója, Szabó Jenő szerint a másodnyersanyagok felhasználása jelentős hasznot és anyagi megtakarítást hozhat az országnak. Az újrahasznosításba bevont hulladék mennyisége a szelektív gyűjtés elterjedésével növelhető. Az iparban keletkező felesleg válogatott gyűjtését ma is széles körben alkalmazzák, a lakosság körében azonban eddig csupán elvétve próbálkoztak a szelektív hulladékgyűjtésre való „rászoktatással”. A vezérigazgató úgy véli, az emberi tudatformálás nehézsége mellett az is gátolja a szelektív gyűjtés elterje-

dését, hogy a jelenleg alkalmazott hulladékkezelési módszereknél jóval többbe kerül, hiszen legalább háromszor annyi konténerre, ezekhez külön szállítóeszközökre van szükség. Szabó Jenő szerint, a szelektív hulladékgyűjtéssel már kezdetben negyven százalékkal lehetne csökkenteni a hulladéklerakók terhelését.

A válogatott hulladékgyűjtés azért is követendő módszer, mert hazánk csak így tud megfelelni az Európai Unió környezetvédelmi követelményeinek. Csatlakozásunkkal párhuzamosan meg kell teremteni a másodnyersanyagok feldolgozására alkalmas gépek és berendezések gyártását végző háttérpiacot, mivel a jelenlegi eszközökkel Nyugat-Európából hozzák be az erre szakosodott cégek. Ahhoz pedig, hogy a hulladékok újrahasznosításának Nyugat-Európában általánosan elterjed gyakorlata Magyarországon is meghonosodjon, az ipari technológia jelentős átalakítása is szükség van. Szabó Jenő úgy véli, az uniós normáknak való megfelelés további fontos színtere az oktatás: környezetvédelmi mérnökök felkészítése, amit a Szegedi Tudományegyetem is támogat különböző képzések indításával.

Hegedűs Szabolcs

Milliárdos fejlesztés Szeged térségében Tisztább környezet - három év alatt

Szabó Ferenc: A központi hulladéklerakó szigetelése is része a Regionális Hulladékgazdálkodási Programnak. (Fotó: Miskolczi Róbert)

Szelektív hulladékgyűjtés, a kistérségi környezetvédelmi szennyező szeméttelések fel-

számolása, a központi hulladéklerakó szigetelése, komposztáló- és építési törmelék feldolgozó üzem létesítése - mindez része annak a regionális hulladékgazdálkodási fejlesztési programnak, amelyet egy európai uniós pályázaton nyert támogatásból 3 év alatt valósít meg a Szegedi Környezetgazdálkodási Kht.

A Környezetgazdálkodási Közhazsnú Társaság által benyújtott pályázati dokumentáció alapján Szeged városa és a szűkebb régió 2,2 milliárd forintos támogatást nyert a térségi hulladékgazdálkodás fejlesztésére, a hulladékok által okozott környezetszennyezés felszámolására, az Európai Unió ISPA támogatási alapjából. A fejlesztési elképzelésekről Szabó Ferenc, a társaság ügyvezető igazgatója számol be.

Az állam is segít

Szeged hulladékgazdálkodási és szennyvízkezelési infrastruktúrája a fejlett nyugati városokéhoz képest legalább 30-40 évnyi elmaradást mutat – vélte dr. Timár László, Szeged gazdasági ügyeiért felelős alpolgármestere. Igaz, mindkét területen történtek fejlesztések, elsősorban szegedi szakembereknek köszönhetően, akik mindkét terület átfogó fejlesztési programját is kidolgozták az elmúlt esztendőben.

„A közelgő uniós csatlakozás támasztotta követelmény-rendszerek teljesítéséhez

miatt éppen ezeket a hosszú távú fejlesztési programokat kell maradéktalanul, s rövid időn belül megoldanunk” – szögezte le az alpolgármester. Erre azonban még a közelmúltban sem mutatkozott túl nagy esély, hiszen a rendelkezésre álló hazai források, és a város saját ereje legfeljebb ahhoz lett volna elegendő, hogy 15-20 év alatt következzék be értékelhető javulás.

A közelmúltban meghozott brüsszeli döntés azonban, amely az EU ISPA támogatási rendszerének elindítása

óta a legnagyobb a legnagyobb magyar sikerként értékelhető, hogy Szeged a hulladékgazdálkodásának korszerűsítéséhez 2,2 milliárd forint, míg szennyvíz-projectjének megvalósításához 8,7 milliárd forint vissza nem térítendő támogatást kapott.

Mivel a kormány összesen 38 milliárd forintot különített el a hasonló kezdeményezések támogatására, minden esély megvan arra, hogy Szeged – állami segítséggel – a beruházások megkezdéséhez szükséges önrészt is fel tudja mutatni.

K. B.

Ha külföldön járunk, irigykedve nézegetjük a tiszta utcákat, rendezett köztereket, a mindenütt megtalálható, tetszetős szelektív hulladékgyűjtő konténereket. Sokan úgy gondolják, mi legfeljebb évtizedek múlva juthatunk el erre a szintre. Az uniós csatlakozás azonban az ország és Szeged számára is új lehetőségeket teremtett. A korábban 15 évre tervezett hulladékgazdálkodási fejlesztési program már jó-

vőre elkezdődhet és a tervek szerint három év alatt be is fejeződik. 2003. december 31-ig megvalósul a városi és térségi szelektív hulladékgyűjtés teljes hálózata: a város 120 pontján helyezünk ki papír, műanyag és üveg visszagyűjtésre szolgáló speciális konténereket, és további 10 hulladékudvart létesítünk. A régió csatlakozó településeire hasonló fejlesztésekre számíthatnak: települé-

senként legalább egy hulladékudvart alakítunk ki, a közterületekre pedig kikerülnek a szelektív gyűjtőkonténerek. Elsősorban a kisebb települések szempontjából fontos az is, hogy a kivétel nélkül környezetbarát módon működő szeméttelések felülvizsgálatának és a telepek rekultivációjának költségeit is támogatja a program. Ennek jelentőségét az adja, hogy az ilyen létesítmények túlnyomó részét

néhány éven belül, a hazai jogszabályok szigorítása miatt be kellene zárni.

Fontos feladat a környezet szennyezése nélkül működtethető regionális hulladéklerakó telep kialakítása is. A fejlesztési program keretében sor kerül a szegedi Sándorfalvi úti központi hulladéklerakó telep utólagos műszaki védelmére és a hulladékból képződő nagy mennyiségű biogáz hasznosítására is. A lerakó telep felső szigetelése kizárja majd, hogy a lerakott hulladék szennyező anyagait a csapadék a talajba, vagy a talajvízbe mossa. A talajvíz szintjét pedig úgy szabályozzuk, hogy az sohasem érintkezhet a lerakott hulladékkal. Így a szennyezés sem lefelé, sem oldalirányban nem terjedhet tovább. A szennyezett csurgalékvizek tisztítására saját szennyvíztisztító telepet hozunk létre. A telepen képződő biogázból villamos energiát fogunk előállítani.

A térség települési és mezőgazdasági eredetű, biológiaiilag bontható növényi hulladékaiknak hasznosítása jelenleg nem megoldott, az ISPA program keretében megvalósuló regionális komposztáló telepen viszont akár évi 30 ezer tonna szerves hulladékot is fel lehet majd dolgozni. A korszerű, teljesen automata technológia néhány nap alatt elvégzi azt, ami a természetben hónapokig tart. Az így előállított anyag kiválóan alkalmas talajőr visszaforgatására, a lerakó telep takarására, szennyezett területek rekultivációjára. Egy része várhatóan értékesítésre is kerül majd, amely újabb bevételi forrást jelenthet az ágazat problémáinak megoldására.

Az építési törmelékeket, bontási hulladékokat jelenleg a mély fekvésű, roncsolt területek feltöltésére használják. Ez komoly környezeti kockázatot jelent, ezért került a tervezett fejlesztési programba az építési és bontási hulladék feldolgozó és hasznosító telep. Ezzel együtt olyan integrált hulladékgazdálkodási rendszer létrehozására kerül sor a térségben, amely lehetővé teszi a hulladékok által okozott környezetszennyezés megakadályozását és felszámolását.

Keczer Gabriella

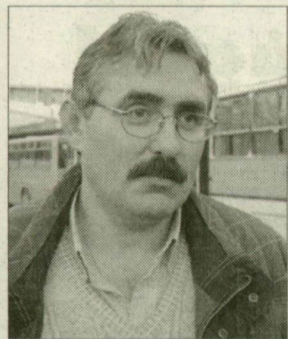
Ön gyűjtené szelektív módon a hulladékot?

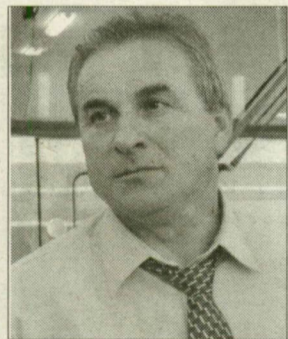
Nagy Brigitta (Szolnok, 23 éves, tanuló Szegeden): – Szülővárosomban, Szolnokon már így gyűjtöm, s szerintem ez jó módszer. Az üveg, a papír, a műanyag szelektálásával megkönnyíthetjük azoknak a dolgát, akik a hulladék feldolgozásával, újrahasznosításával foglalkoznak. Szegeden, a Víztorony téri Penny market előtt láttam ilyen konténert, remélem egyre több lesz belőlük az országban. Mindenképpen ez a jövő.

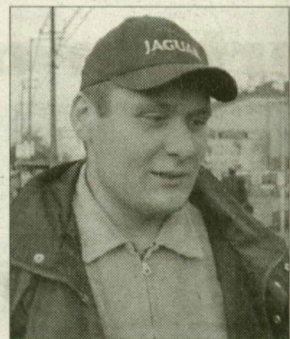
Komlós István (Székkutas, 25 éves, programozó): – Nem szeretnék egy nagy szemétkupac tetején élni, tehát igen a válaszom. Sajnos, Székkutason erre még nem teremtették meg a központosított lehetőséget. A környezetvédelem szempontjából is nagyon fontos, hogy erre álljunk, persze, nem lesz könnyű, mert évtizedes szokásokat, rossz beidegződéseket kell(ene) megváltoztatni. Az Európába vezető út egyik fontos állomása lehet ez.

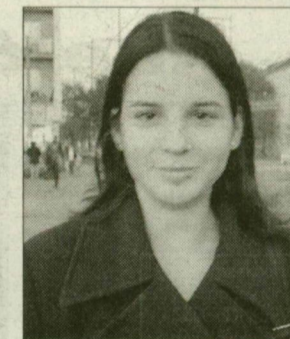
Seres Attila (Üllés, 38 éves, köztisztviselő): – Egyetérték a szelektív hulladékgyűjtéssel, amivel már éveken keresztül európai utjaimon is találkozom. Egyébként a vidéken élőknek ez nem újdonság. Falun a nagyszüleink már alkalmazták ezt, mindent ismét hasznosították a ház körül. A mindent elborító szemét urbanizációs probléma, a csatlakozás és ismerőseim Üllésen is szelektíven gyűjtik a hulladékot. Egyszerű a képlet: vissza kell térni nagyapáink, nagyanyáink szokásához...

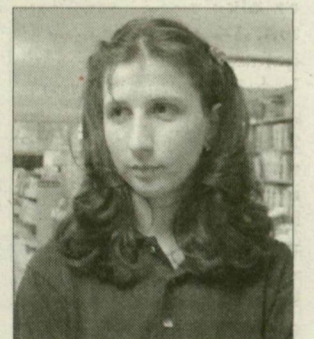
Csala József (Pusztamérges, 47 éves, autóbussz-vezető): – Szerintem ez nagyon jó dolog, s Pusztamérgesen mi eszerint is cselekszünk. Nagyon szép a környezet, a vidék ahol élünk, s erre – úgy gondolom – kötelességünk vigyázni, mert parancsra, kötelességből sokkal nehezebben, kényszeredettebben mozgósíthatók az emberek.

Kibédi Péter (Szeged, 23 éves, sportriporter): – Természetesen szeretném így gyűjteni a hulladékot, ez is egy jó ötlet környezetünk megóvására, de én még nem gyakorlom ezt, s szerintem sokan nem is figyelünk erre kellőképpen. Az utcán siető emberek a kezükben lévő műanyag üdítőst, papírrekezdőt, vagy kólásdobozt szinte reflexszerűen hajítják bele a legközelebbi kukába, nem is nézik van-e lehetőség a szelektív gyűjtésre. Először a fel-fogást, a gondolkodásmódot kell megváltoztatni.

Nagyapáti Ágota (Szeged-Kiskundorozsma, 18 éves, tanuló): – A családommal mi még a hagyományos módon gyűjtjük a szemetet, a háztartási hulladékot. Szeretnék másképpen, de Dorozsmán – amennyire tudom – még nincsenek elhelyezve erre alkalmas konténerek. Pedig, ez egy nagyon hasznos, környezetbarát eljárás, s nagyon sok mindent újra fel lehet dolgozni. Úgy látom, hogy ennek a folyamatnak még nagyon az elején tartunk.

Török Dékány Tünde (Szeged, 28 éves, eladó): – Kaptam szórólapot az ezzel foglalkozó cégtől, de eddig – ha őszinte akarok lenni – nem nagyon tördöttem vele. Kevés olyan konténer van a városban, amely erre alkalmas. Szerintem akkor mindenki örömmel gyűjtené ilyen módon a hulladékot, ha a háza előtt lenne egy ilyen „kuka”, hiszen a hagyományos mindenütt megtalálható. Sajnos, kényelmesek vagyunk, s olykor két sarokkal sem megyünk arrébb, bármilyen jó ügyről is legyen szó. Pedig, tényleg ez a jövő.